

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060108

DOM
2013-11-06
Stockholm

Mål nr
M 4030-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, slutliga beslut 2013-04-05 i mål nr M 1833-12, se bilaga

KLAGANDE

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Växjö kommun

MOTPART

E BR

SAKEN

Buller från vägtrafik

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens slutliga beslut och fastställer Miljö- och hälsoskyddsnämndens i Växjö kommun beslut den 4 oktober 2011 (§ 75), dnr 2011.0593.

Dok.Id 1105149

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se		
		www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Växjö kommun (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa nämndens beslut.

E BR har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN M.M.

Nämnden har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Det är fråga om ett befintligt hus vid en befintlig väg där trafiken har ökat genom åren. Bostaden är utsatt för trafikbuller som överskrider gällande riktvärden för trafikbuller. I bullriga lägen måste det gå att definiera även en inglasad altan eller balkong som en uteplats, under förutsättning att samtliga glas inte är fasta. I detta fall finns det enligt E BR

en luftspalt mellan vägg och tak, och det går att öppna en dörr. Det är ingen idealisk uteplats men i ett befintligt läge bör den kunna accepteras. Trafikverket har utfört mätningar och bedömningar av ljudnivån på den inglasade altanen som visar att riktvärdet för maximal ljudnivå, 70 dBA, klaras där.

Nämnden ifrågasätter att även en annan uteplats ska utredas, eftersom det inte finns någon mer befintlig uteplats på fastigheten. Från altanen går en trappa ner till en plattlagd gång på samma sida. Gången används för utevistelse och är det närmaste man komma en övrig befintlig uteplats i anslutning till huset. Platsen är utsatt för lika högt trafikbuller som den inglasade altanen och det är svårt att tro att ett bullerskydd av den skulle kunna bli mindre omfattande än den befintliga inglasningen. Nämnden definierar en uteplats som en altan, balkong eller veranda av begränsad storlek, avsedd för t.ex. en sittgrupp med bord och stolar. En uteplats kan inte omfatta en större del av en trädgård. Nämnden uppfattar att E BR inte är intresserad av att anordna en uteplats på annat ställe än längs husets sydvästra fasad. Hon är inte heller intresserad av ytterligare en inglasad uteplats längs husets sydvästra fasad, utan det framstår som att hon önskar få hela trädgården bullerdämpad. Det är inte rimligt att nämnden i sin handläggning ska ta initiativ till att leta nya lägen för uteplatser som skulle kunna bullerskyddas så att riktvärdet klaras.

Nämnden har aldrig påstått att ett bullerplank inte skulle vara till nytta. Kostnaden har dock bedömts som orimligt hög. Nämnden har inhämtat uppgift från Trafikverket avseende kostnaden för en bullervall. Enligt Trafikverket skulle en bullervall behöva vara ca 10 m bred i botten. Den skulle komma ganska nära inpå boningshuset eftersom det bara är ca 20 m mellan husfasad och väggkant. Eftersom vägdiket enligt Trafikverket måste lämnas orört skulle vallen ta upp nästan allt återstående utrymme mellan fasad och dike. Det skulle behövas ca 1000 m³ jordmassor för att bygga en 70 m lång och 2,7 m hög vall och kostnaden för jordmassorna ligger på ca 150 000 kr.

E BR har i huvudsak åberopat samma omständigheter som i underinstanserna, med bl.a. följande tillägg och förtydliganden. Av de bilder och videoklipp som hon har gett in till mark- och miljödomstolen framgår klart och tydligt att altanen i fråga inte är bullerskyddad och att bullret är alldeles för högt. Dessutom är denna altan inte mer än 15 kvm (2.20 m x 6.50 m) och en familj kan inte hålla till där och leka. Att påstå att ett bullerplank inte kommer att göra någon nytta är befängt. Det är inte hon som har krävt att uteplatsen ska flyttas till en annan plats i trädgården utan det var länsstyrelsen som sa att det var ett alternativ. Hon påpekade då att det fanns nackdelar med det och att fastighetsägaren inte skulle behöva stå för den kostnaden bara för att nämnden inte vill sätta upp ett bullerplank eller göra några som helst åtgärder angående bullret. Nämnden har inte kontaktat henne för att komma med andra förslag. Exempelvis är en jordvall ett alternativ som är hälften så dyrt som ett bullerplank men som anses kunna dämpa lika bra som ett bullerplank. Det är väghållarens och kommunens ansvar att skydda gamla hus och dess ägare speciellt när det planeras nya vägar och trafiken ökar.

Trafikverket har yttrat sig och anfört sammanfattningsvis följande. Altanen på fastigheten X får rimligen anses fylla funktionen av en bullerskyddad uteplats. Även om en altan av detta slag kanske inte skulle räknas som en uteplats vid nybyggnation bör man ha ett något mera nyanserat synsätt när det gäller äldre fastigheter, eftersom det ofta inte finns någon alternativ lösning till rimlig kostnad. Det behövs ett plank mot väg 27 som är ca 70 meter långt och 2,7 meter högt för att åstadkomma en bullernivå under 55 dBA ekvivalent vid fasaden. Bullerplank till skydd för utemiljöer blir erfarenhetsmässigt mycket dyra. Det beror bl.a. på att det i regel krävs en avsevärd

längd på planken för att de ska få avsedd funktion. Kostnaden står sällan i rimlig proportion till den nytta som kan åstadkommas. Detta gäller särskilt beträffande bullerplank till skydd för utemiljön vid enstaka friliggande fastigheter. Utförs ett enklare bullerplank blir nyttan så begränsad att det blir mycket svårt att motivera kostnaderna för anläggandet. Om bullerplanket görs för kort kan det i vissa fall t.o.m. upplevas som om störningarna utomhus förvärras. I detta fall är det uppenbart att nyttan av ett bullerplank inte kan anses stå i rimlig proportion till den höga kostnaden för planket, särskilt eftersom bostadshuset redan klarar de långsiktiga riktvärdena för vägtrafikbuller inomhus och även den inglasade altanen klarar maximalnivån vid uteplats i anslutning till bostad. Det finns inte förutsättningar för att åstadkomma bullerskydd av någon betydelse för utomhusmiljön med ett mindre omfattande bullerplank i direkt anslutning till en delvis öppen uteplats.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Av 2 kap. 3 § miljöbalken följer att alla som bedriver en verksamhet eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta krav gäller enligt 7 § samma kapitel i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla det.

E BR efterfrågar skyddsåtgärder som möjliggör för familjen att vistas i fastighetens trädgård. Av utredningen framgår att den sydvästra delen av fastigheten mot väg 27 är utsatt för trafikbuller och att riktvärdena för buller utomhus överskrids vid husets sydvästra fasad. Det finns därför anledning att överväga skyddsåtgärder enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Nämnden och Trafikverket har utrett åtgärder i form av ett 70 m långt bullerplank samt en lika lång bullervall. Trafikverket har även övervägt möjligheten att utföra ett enklare bullerplank men anført att det inte skulle ge önskad bullerdämpning. Det har inte framkommit att det skulle finnas några andra åtgärder som kan antas ge önskad bullerdämpning på fastigheten. Det finns därför inte skäl att återförvisa målet till nämnden för fortsatt utredning. Avvägningen enligt 2 kap.

7 § första stycket miljöbalken mellan nyttan av skyddsåtgärder och kostnaden för dem ska därmed ske utifrån den befintliga utredningen.

Av utredningen framgår att ett bullerplank är den åtgärd som är mest lämplig utifrån de förhållanden som råder på fastigheten. Enligt Trafikverkets beräkningar behöver ett bullerplank som skulle kunna åstadkomma en bullernivå under 55 db(A) ekvivalent vid fasaden vara 70 m långt och 2,7 meter högt. Kostnaden har beräknats till 400 000 kr. Även ett kortare plank skulle ge en viss ljuddämpning i delar av trädgården. En åtgärd som skulle ge effekt bedöms dock kosta minst 200 000 kr.

Det är i målet fråga om en befintlig äldre miljö. Av utredningen framgår att inomhusmiljön har åtgärdats och att ljudnivån inomhus i huvudsak understiger riktvärdena för inomhusbuller. Med hänsyn till detta samt mot bakgrund av att de boende har tillgång till en inglasad altan och mindre bullerutsatta ytor på andra delar av fastigheten finner Mark- och miljööverdomstolen, vid en avvägning enligt 2 kap. 7 § första stycket miljöbalken, att nyttan av ett bullerplank inte står i rimlig proportion till kostnaden för det. Nämndens överklagande ska därför bifallas och mark- och miljödomstolens slutliga beslut upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, tekniska rådet Mikael Schultz, hovrättsrådet Malin Wik, referent, och tf. hovrättsassessorn Helen Blomberg.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Elena Landberg.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

SLUTLIGT BESLUT
2013-04-05
meddelad i
Växjö

Mål nr M 1833-12

KLAGANDE
E BR

MOTPART
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

ÖVERKLAGAT BESLUT
Länsstyrelsens i Kronobergs län beslut 2012-04-13, dnr 505-4236-11, se bilaga 1

SAKEN
Buller från vägtrafik

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen återförvisar ärendet till miljö- och hälsoskyddsnämnden för fortsatt utredning.

Dok.Id 212595

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: MMD.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:30

BAKGRUND

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Växjö kommun (nedan nämnden) beslutade den 4 oktober 2011 att lämna E BR klagomål om buller från väg utan åtgärd. E BR överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Kronobergs län (nedan länsstyrelsen) som avslog överklagandet.

YRKANDEN M.M.

E BR har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat, som det får förstås, att beslutet ska upphävas och att utomhusbullret på fastigheten X ska åtgärdas.

Hon har till stöd för sitt yrkande anfört i huvudsak följande. Länsstyrelsen borde ha utfört mätningar på plats istället för att hänvisa till riktvärden. När Trafikverket utförde mätningarna var det mindre trafik och de var på plats endast 20-30 minuter. En bullermätning måste göras både inomhus och utomhus under ett dygn, därefter kan man räkna ut en riktig medelnivå.

Den inglasade altanen är av enkelglas och är inte bullerskyddad. Det är öppet under takkanten, varför bullret kommer in där. Även mellan träbrädorna kommer det in oljud. Ägaren till fastigheten kan inte minnas att det var Trafikverket som satte upp glaset. Det finns andra ytor där de kan vistas t.ex. på baksidan. Där är dock ingen sol. Att iordningsställa en uteplats på baksidan skulle kräva att de bygger en altan och en öppning från huset ut mot altanen. Dessutom reflekterar ekonomibyggnaden bakom huset ljud mot baksidan. Bullret finns alltså kvar, om än i något mindre utsträckning. Ekonomibyggnaden reflekterar även bullret mot fönstret på ovanvåningen som vetter mot nordost. Även om fönstret har tätats med lister så bullrar det.

Bullret är en olägenhet enligt 9 kap. 3 § miljöbalken. Hon har fått sömnproblem och har migrän, som numera kommer mer frekvent. Hon är orolig för att barnen också ska drabbas. Ett bullerplank vore en förebyggande åtgärd. På grund av kontraktet mellan SEB-Trans och Växjö kommun ska EU ta del av kostnaderna för ett bullerplank.

E BR har per telefon förtydligat att hennes överklagande endast avser utomhusbullret, inte bullret inomhus.

Nämnden har beretts tillfälle att yttra sig över överklagandet, men har inte hörts av.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Miljööverdomstolen har i flera avgöranden (bl.a. MÖD 2008:27 och MÖD 2007:16) anfört att utgångspunkten vid bedömningen av om och i så fall vilka bullerbegränsande åtgärder som ska vidtas beträffande vägtrafikbuller vid bostäder är att dessa ska syfta till att begränsa bullernivåerna så att dessa inte är högre än vad som motsvarar en god miljö. En god miljö har därvid ansetts motsvara de riktvärden för ny- och ombyggnader som framgår av infrastrukturpropositionen (prop. 1996/97:53, s. 43), d.v.s. 55 dB(A) ekvivalentnivå utomhus vid fasad och 70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad. Vilka åtgärder som är möjliga att vidta får bedömas med utgångspunkt från vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt med hänsyn till nyttan av skyddsåtgärderna samt med beaktande av de faktiska förhållandena i det enskilda fallet. I de fall utomhusnivån inte kan reduceras till nivåer enligt ovan bör inriktningen vara att inomhusvärdena inte överskrids. I en första etapp av åtgärdsprogram avsågs i första hand de fastigheter som exponeras för vägtrafikbuller vid 65 dB(A) ekvivalentnivå utomhus.

Mark- och miljödomstolen, som har tagit del av de av klaganden inskickade fotografierna och videoinspelningarna, gör följande bedömning.

Det är i det aktuella målet fråga om bullerolägenheter vid bostad i befintlig miljö. Domstolen ifrågasätter inte att bullret kan upplevas som störande, men i målet ska bedömas om störningen utgör en sådan olägenhet enligt miljöbalken så att det kan anses vara ekonomiskt skäligt att vidta ytterligare bullerdämpande åtgärder.

E BR har yrkat att utomhusbullret på fastigheten X ska åtgärdas. Med detta får förstås att hon avser bullernivåerna vid den inglasade altanen, den plattbelagda uteplatsen samt trädgården i övrigt.

Infrastrukturpropositionen anger endast riktvärden för bullernivåer utomhus vid fasad samt vid uteplats i anslutning till bostad. Något riktvärde för övriga delar av tomt eller trädgård har inte angivits. Mark- och miljödomstolen finner mot bakgrund härav att det enbart är ljudnivån vid fasaden och uteplatsen i anslutning till bostadshuset som ska utgöra utgångspunkt för bedömningen av om det finns anledning att kräva bullerbegränsande åtgärder. Bullersituationen på andra platser i utomhusmiljön på fastigheten ingår således inte i mark- och miljödomstolens prövning.

I målet har definitionen av uteplats betydelse för bedömningen. I Boverkets Allmänna råd 2008:1 anges följande definition. ”Med uteplats avses, gemensamt eller privat, iordningställt område eller yta såsom altan, terrass, balkong eller liknande som ligger i anslutning till bostaden. Målen för ljudnivå vid uteplats avser frifältsvärden eller till frifältsvärde korrigerat värde.”

Vid den inglasade altanen har den maximala ljudnivån uppmätts till 65-68 dB(A). Detta värde understiger således det riktvärde om 70 dB(A) som angivits som maximal nivå för uteplats i anslutning till bostad i infrastrukturpropositionen. Vid den plattbelagda uteplatsen i anslutning till altanen uppgår det uppmätta maximala värdet dock till 78 dB(A), vilket således överstiger det maximala riktvärdet för uteplats. Riktvärdet avser dock frifältsvärden, och det framgår inte om uppmätt värde har korrigerats för reflektion. Eftersom inget sägs om det i rapporten utgår domstolen från att det är okorrigerat värde. Beräknat värde är 74 dB(A), vilket ändå indikerar att riktvärdet överskrids.

Även riktvärdet om 55 dB(A) ekvivalentnivå utomhus vid fasad överskrids med 9 dB(A), enligt Trafikverkets beräkning. Inglasningen av altanen innebär enligt Trafikverket en dämpning med 10-12 dB(A), vilket innebär att 55 dB(A) klaras där.

Det bör också noteras att riktvärdet avser årsmedeldygntrafik, varför en enstaka mätning inte alltid direkt kan relateras till riktvärdet. Domstolen anser att beräkningar utifrån aktuella trafikräkningar ger tillräcklig information, varför ytterligare bullermätning enligt klagandens yrkande inte anses vara behövligt.

Enligt utredningen i målet skulle ett bullerdämpande plank som beräkningsmässigt ger en ekvivalentnivå under 55 dB(A) vid fasaden behöva vara ca 70 meter långt och 2,7 meter högt. Kostnaden för att uppföra ett sådant plank har uppskattats till 400 000 kr.

Frågan i målet är om nämnden borde ha vidtagit åtgärd för att tillse att bullernivåerna på den aktuella fastigheten begränsas ytterligare, i förhållande till de kostnader som en sådan åtgärd skulle medföra. Mark- och miljödomstolen ansluter sig härvid till länsstyrelsens bedömning att kostnaderna för att begränsa bullret vid fasaden och uteplatsen i anslutning till bostaden på det sätt som har utretts inte kan anses motsvara den nytta som åtgärden skulle medföra.

Det framgår dock att riktvärdet för maximalnivå vid uteplats överskrids i inte försumbar omfattning. Den inglasade altanen bedöms därvid inte vara sådan uteplats som avses i propositionen, då den utgör en del av bostadsbyggnaden. En uteplats får även förutsättas kunna ha någon sida öppen utan att bullervärden överskrids. Visserligen har den klagande möjlighet att ha uteplats på annan del av tomten, där bullernivån är lägre, men en boende bör ha rätt att själv välja var en uteplats ska vara. Enligt ovan angiven definition ska uteplatsen vara i anslutning till bostaden. Det är inte utrett om också ett mindre omfattande bullerplank i direkt anslutning till en sådan delvis öppen uteplats skulle medföra oskäligen kostnader. Ärendet ska därför återförvisas till miljö- och hälsoskydds-nämnden för fortsatt utredning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 430)

Överklagande senast den 26 april 2013.

Lena Pettersson

Bruno Bjärnberg

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Pettersson, ordförande, och tekniska rådet Bruno Bjärnberg.